

Du gröna nya värld – dagbok från GU-F

Ankomstdag – fredag 11 november

Från Blekinge i söder till Norrbotten i norr kommer vi – 23 personer i blandade åldrar, av skiftande bakgrund och med olika dialekter.

Några av oss anländer till Umeå redan under kvällen. Intar våra två logement, packar in vår gröna utrustning i plåtskåpen invid våningssängarna, våra civila pryttlar och pinaler i andra skåp innanför dörren, prövar sängarna. Här ska vi tillbringa två veckor, drillas, knådas och formas till Hemvärnsrekryter.

Själv är jag en 55-årig journalist med hemvist i Sörmland, som tagit det här steget, med siktet inställt på att bli stabsassistent. Ett steg som nog förvånat en och annan i min omgivning, och emellanåt också mig själv.

För många av oss har det gått lång tid sedan ansökan, så vi har hunnit bli ordentligt taggade. Själv har jag svårt att somna den här första natten. Nu vill man ju bara få sätta igång!

Dag 1 – lördag 12 november

Dags för inryckning! Nu anländer de sista deltagarna och gruppen är fulltalig. Till det första klassrumspasset är uniformen inte obligatorisk. Men nu tycker i alla fall jag att man längtar efter att symboliskt lägga ifrån sitt vardagsjag tillsammans med alla civila kläder, för att helhjärtat träda in i den gröna världen.

Bland oss i gruppen finns blivande sjukvårdare, fältkockar, stabsassistenter, fordonsförare, bandvagnsförare, mc-ordonnanser, ett par signalister och en hundförare.

Under presentationerna berättar vi om vad som fått oss att söka till Hemvärdet. Det är likartade berättelser; känslan att vilja använda sina förmågor, bidra med något – och så det där med friheten, som är så väl värd att försvara.

Det är en lite högtidlig känsla att få på sig uniformen för första gången. Det är ett stort förtroende att få lov att bära den – ett förtroende man vill förvalta på bästa sätt.

Vi gör inventering av vår utrustning. I korridoren utanför logementet samlas vi bakom drivor av gröna saker, prickar i, bockar av, packar ner.

Sedan får vi vår första duvning i exercisens ädla konst, under vår korprals ledning. För mig som är road av dans är det lätt att associera åt det hållet, om än till en stram och återhållen koreografi. Och det är oväntat roligt!

Dag 2 – söndag 13 november

Idag väntar vår första visitation redan efter frukost, så det är full aktivitet på logementen. Det bäddas, torkas golv och ordnas i våra plåtskåp. Var sak på sin plats. Men först är det vi själva som ska visiteras.

Redan har vi i gruppen börjat hålla efter varandra, vika ner uniformskragar, stänga byxfickor och gömma kängsnören. Och kaptenen verkar nöjd med oss. Vi får några nedslag för sängbäddningen, men för att vara första visitationen är vi ändå ganska nöjda. Nu kan det bara bli bättre.

I dag pratar vi om förhoppningar och farhågor med kursen. Förhoppningarna är flest. Många handlar om att hinna lära oss så mycket som möjligt, för att sedan kunna komma ut och göra nytta. Farhågorna handlar om rädslan för att misslyckas, att inte klara skjutproven och att bli en belastning för de andra i gruppen.

Själv vågar jag inte vara säker på att klara mig igenom. Men det här är verkligen något jag vill, och jag vet att jag kommer att försöka det bästa jag kan. Men framför allt gör jag den här utmaningen tillsammans med 22 stycken andra, som redan håller på att formas till en grupp, och jag vågar tro att vi alla kanske kan klara det tillsammans. "Krig är en lagsport", som vi fick lära oss i dag.

Vi fortsätter öva exercis och det är en mäktig känsla när vi för första gången rör oss helt i takt, tysta sida vid sida, huvuden framför mig i identisk rörelse, som om vi upphört att vara individer, bara ljudet av 23 par kängor mot marken, men vi har sammansmält till en enda kropp som rör sig obevekligt framåt, en stridskolonn omöjlig att stoppa ...

Eftermiddagen ägnar vi åt en första lektion i försvarsmedicin. Vi ser filmklipp från Ukraina, en grupp soldater under beskjutning, och hur de hanterar det när en av dem blir skjuten. Ett allvar lägger sig över klassrummet. Det är det här vi ska tränas för. Situationer vi måste kunna hantera.

En annan lektion handlar om stridsvärde och vilka faktorer som påverkar det. Kängorna brukar vara ett problem när man inte är van att ha dem på sig, men vi får lära oss hur vi ska tejpa våra fötter för att slippa skavsår.

Jag ser ut över klassrummet och ser en bild jag gärna hade velat fånga med kameran. Några av mina stridskamrater ligger på mage på klassrumsgolvet och får sina fötter tejpede av kamraterna, innan rollerna växlar om.

Men vi är inne på militärt skyddsområde och jag sparar bilden i huvudet. Mobilen får ligga kvar i fickan.

Exercis utanför logementet.

Dag 3 - måndag 14 november

När vi gruppvis går från frukosten möter vi ett av våra befäl och får prova att göra vår första honnör, som vi nyss lärt oss.

Vi städar och skrubbar, ordnar uniformerna och ställer upp oss i korridoren i väntan på kaptenen. I samma korridor bor en grupp värnpliktiga, som redan står uppställda framför sitt befäl. Vi tittar på med storögd beundran när de med perfekt precision följer sitt befäls varje kommando. Det är svårt att tro att de för tre månader sedan var rookies precis som vi nu.

De är hjälpsamma med tips om allt möjligt, som hur toaletten ska städas, hur städgrejerna ska ordnas i städskrubben och hur man på bästa sätt får kängorna skinande blanka. Hoppas att vår nybörjartafflighet får dem att känna hur långt de tagit sig på bara några få månader.

Den här dagen är det dags att montera ihop våra stridsvästar. Det går åt lite provande, och pillande, innan man fått alla små fickor och karbinhakar monterade så att det blir som mest praktiskt.

Efter lunch får vi besök i klassrummet av majoren som leder Västerbottensgruppen. Han hälsar oss välkomna till kursen och lovordar beslutet vi alla tagit att gå med i Hemvärnet. Och sedan vi kom hit har vi nog alla bara stärkts i det beslutet.

Varje dag gör vi en gruppvis utvärdering av föregående dag, en backspeglning, som vi redovisar för varandra. Varje dag utser vi också en chef för varje grupp, som får föra ordet. Det är en av flera möjligheter vi får att öva oss i ledarskap.

Varje dag är det också en av oss som utses till dagelev, och som för befäl över gruppen utanför undervisningstid. Det är roligt att se hur dageleven växer in i sin ledarroll mer och mer ju längre dagen går.

Undervisningen pågår till klockan åtta varje kväll. Sedan ska tiden räcka till grupparbete, kvällsfika, dusch, kängputsning och annan vård av utrustningen, innan det är dags att släcka och sova vid tio. Jag hade räknat med att hinna med någon stund med jobb och plugg på kvällarna. Men jag inser snart att jag måste lägga allt fokus på det jag är här för att göra.

Dag 4 - tisdag 15 november

På väg från frukosten den här morgonen möter vi militärpolisen vid grindarna in till området. "God morgon", säger vi glatt, men får veta efteråt, när vi återigen rådfrågar de värnpliktiga, att vi borde ha gjort honnör. Attans! I de här kläderna vill man verkligen inte göra bort sig. Hoppas de står kvar en annan dag, så att vi kan göra bot och bättring.

I dag är det min tur att vara logementschef, och bland annat ansvara för att städningen blir gjord. Men det är ingen konst, när alla utan undantag tar så stort ansvar och själva tar initiativ och hjälps åt så att allt blir klart i tid. "Laga inget som inte är trasigt", heter det ju, och jag ser ingen anledning att peka med hela handen, utan uppmuntrar och berömmar bara insatsen efteråt.

Den här förmiddagen fortsätter vi med försvarsmedicin. Vi är utomhus och övar på akut omhändertagande enligt modellen C-ABCDE, som vi fått lära oss. Vi får turas om att agera skadade, och det är alltmer allvar som inskräps i oss nu.

Vi får också prova på att göra hjärt- och lungräddning på dockor som vi får oss tilldelade. Det är tyngre och jobbigare än man kan tro. Men så bra att kunna, även i det civila livet.

Vi lär oss också mer om verksamhets säkerhet och om fysisk prestationsförmåga och stridsvärde, och vi lär oss också annat om det gröna livet.

Här går allting strikt efter klockan, och allt ska ske snabbt och effektivt. "Gummiklocka" är ett nytt ord vi får lära oss, och vi förstår utan närmare förklaring att det inte är en bra sak att ha.

Samtidigt är det ganska ofta som vi först skyndar oss, för att i ett senare skede bli stående och få vänta på nästa moment. "Hurry up and wait" är ett annat begrepp vi får lära oss.

Den här dagen börjar vi också våra första lektioner i vapenhantering. Beroende på befattning ska några av oss ha pistol, andra ska ha Ak 4C, så nu delas vi i två olika undervisningsgrupper. Den här första kvällslektionen är vi nog alla lite trötta i huvudet efter alla nya kunskaper vi fått och alla intryck som samlats ihop från de här första dagarna.

Dag 5 - onsdag 16 november

Det är märkligt hur fort livet därhemma bleknat bort sedan vi kom hit. De gröna kläderna känns naturliga att bära, och de långa och intensiva dagarna, späckade med lärdom, gör att man blir oerhört närvarande.

Och jag, som i mitt civila yrke som journalist är ständigt ifrågasättande och kritisk har helt och hållet lagt den rollen på hyllan här. Och det är enkelt, för jag hittar ingenting jag ens vill vara kritisk mot. Allting vi lär oss, allt in i minsta detalj har ett syfte och ett mål. Allting bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet. Här finns inget "lull-lull", inget löst tyckande, allt är inrättat efter vad som är mest effektivt, och det är inrättat efter att fungera i de skarpaste av situationer. Jag tycker det är djupt tillfredsställande.

I dag är det vapenträning på schemat. Efter frukost och visitation tågar vi till vapenkasunen och får hämta ut våra vapen. Efter säkerhetsgenomgångar får vi prova att göra "patron ur" vid en liten vall utanför klassrummet.

Till lunch får vi för första gången prova ISO-mat som vi äter i vapenvårdslokalen. Det är helt ärligt inte det godaste jag har ätit. Men nu är det stridsvärde det handlar om, så det är bara att äta, och vänja sig.

Efter lunchen tågar vi till skjutbanan och nu får vi äntligen prova att skjuta för första gången. För mig och flera andra är det första gången vi håller i ett vapen och kramar avtryckaren. Men våra instruktörer är trygga och lugnande och säkerheten är på topp, så när vi väl kommer till det där första skottet har rädslan redan lagt sig.

Efter middagen har vi stridsteknik på schemat. Vi får lära oss hur man kamouflagemålar ansiktet för att smälta in i naturen, och sedan får vi prova att måla varandra, under muntra skratt.

Men snart blir det allvar igen. Vi får lära oss olika sätt att ta oss fram i terrängen i låga ställningar. Sedan får vi gå ut i mörkret och öva på att krypa, kravla och åla oss fram till ett dike och söka skydd under ett fingerat anfall. För mig som har livlig fantasi är det lätt att känna litenheten och utsattheten i ett lerigt dike när skuggorna i skogskanten förvandlas till fiender.

Ak-skyttar på skjutbanan. Foto: Angelica Nylander

Förflyttningar i låga ställningar. Den maskerade figuren längst till höger är jag.

Dag 6 – torsdag 17 november

Varje morgon efter frukost och städning samlas vi i korridoren och gör några gemensamma träningsövningar, BRAK, för buk, rygg, armar och knän. Vi i gruppen turas om att leda övningarna så det blir stor variation från dag till dag.

Vi tillbringar nästan hela den här dagen utomhus på skjutbanan, i minusgrader. Men vi har bra kläder, och instruktörer som vet hur man håller värmen, så jag fryser inte en sekund på hela dagen – jag som alltid brukar vara så frusen.

Det är roligt att skjuta Ak! De första gångerna ser det mest ut som om min målgubbe fått mässlingen. Men ju längre vi håller på, desto mer samlad blir träffbilden, och jag är inte längre rädd för att jag ska vara en hopplös skytt. Det här ska nog gå att lära sig.

På kvällspasset är vi alla väldigt trötta efter all frisk luft och jag tror inte det hade spelat någon roll vad föreläsningen handlat om. Vi hade klippt med ögonlocken ändå.

Nu handlar det om rättstjänst, och om varför alla lagar och regler är så viktiga att följa. Ytterst handlar det om förtroendet för Försvarmakten. Det är en av få myndigheter som har rätt att bruka vapen, och då behövs förstås också ett stort förtroendekapital.

Efter kvällens lektioner är vi många som pluggar vapenkunskap. I morgon blir det skriftligt prov!

Dag 7 – fredag 18 november

Frukost och städning, ett träningspass i korridoren och sedan inspektion. Nu börjar rutinerna sätta sig. Vi snor ihop våra stridsutrustningar och stridspackningar och beger oss till klassrummet.

Men när vi kommer dit inser jag att jag glömt min fältflaska på logementet. Jag tänkte ju sätta fast den i stridsvästen, men i brådskan gjorde jag tydligen inte det. Den står kvar i skåpet och skäms, nästan lika mycket som jag skäms när jag måste bekänna mitt misstag för kaptenen. Men som tur är uppstår en paus efter provet i vapenkunskap, och då hinner jag slinka iväg och rätta till mitt pinsamma misstag, utan att behöva sinka hela gruppen.

Bara häromdagen berättade ju ett befäl om den sekundpassning som gäller vid en inbrytning. På "ett" skjuter prickskyttarna genom fönstren, på "två" spränger man dörren och på "tre" går man in. Det duger inte att komma för sent och missa detaljer. Det kan vara liv och död det handlar om. Jag måste verkligen skärpa mig.

Vi marscherar i kolonn till vapenkasunen, hämtar ut våra Ak 4:or och pistoler och traskar vidare till vardera skjutbanan.

I dag får vi prova att ställa in rödpunktssiktet, och för varje justering blir träffbilderna allt bättre. Handgreppen börjar sitta mer och mer, och vi får prova olika sätt att finslipa tekniken.

Nu har vi provat att skjuta både stående och liggande, och vid lunchen är jag helt slut i både rygg och armar, efter tre dagar på skjutbanan, med muskler som inte är vana vid att bära 5,2 kilo Ak 4C inklusive sikte i en vapenrem runt halsen.

När vi avslutar för lunch frågar instruktören om någon vill åka i bandvagnen tillbaka. Jag är helt tömd på energi efter skjutningen, kombinerat med för lite vätska och dålig nattsömn, men bestämmer mig för att ändå gå tillbaka. Nu kan jag vägen och bedömer att krafterna nog ska räcka.

Plötsligt säger instruktören att vi ska ta en annan väg, plöja uppför en brant backe genom skogen. Ändrade planer är sådant som händer i krig, det är saker man måste vara beredd på. Men det lilla extra är precis det jag saknar just då, och det går bara inte längre. "Jag är helt slut", brister jag ut, och har gråten i halsen.

Men genast är en stridskamrat där och bär min stridsväst, och instruktören bär mitt vapen. Känslan av misslyckande bränner inom mig, men instruktören säger bara odramatiskt: "Äsch, ni har så höga krav på er själva." När jag bara har min egen kroppsvikt att ta uppför branten, så går det lätt igen. Och plötsligt dyker en rad ur en låt upp i huvudet. "I'm not the kind of girl who gives up just like that, oh no".

Med lite fältförplägnad och lunchvila rinner krafterna tillbaka, och när vi efter lunch får ge oss ut parvis med en stridskamrat på en snitslad bana i skogen känns allting bara kul igen. Vi får bedöma riskvinklar för splitter och rikoschetter när vi ska bekämpa fiender som står uppställda i terrängen.

Sedan följer ett lektionspass när vi får idka vapenvård. Det är riktigt roligt, och känns som ett bra sätt att bli vän med sitt vapen. Jag får hjälp att ställa in säkringen så att den kärvar lite mindre, så nu längtar jag redan efter nästa pass på skjutbanan.

Det här gröna livet har burit med sig nya dofter som jag tycker om. Skokräm innanför porten till logementet, vapenfett i vapenvårdslokalen, och kruttrök på skjutbanan. Som en av mina stridskamrater sa häromdagen – nu börjar uniformen lukta som den ska.

Efter vapenvården låser vi in våra vapen igen, och dagen är slut, fast klockan bara är 15.00. Det är en annan sak vi lärt oss här. Klockan är aldrig bara tre, för det kan betyda tre på natten eller tre på dagen. Här kan aktiviteter ske dygnet runt. Här heter det 03 eller 15. Vi noterar det i vår nya gröna kunskapsbank.

Men vi har kommit halvvägs genom vår GU-F och vi har nästan ett dygns återhämtning framför oss, då vi får ta på oss civila kläder igen.

Vi är några stycken som sitter i matsalen och tänker på hur mycket som hänt sedan vi satt där i civila kläder för en vecka sedan. Det känns redan som mycket längre tid än bara två veckor.

Efter maten är vi några som åker in till en affär för att proviantera. Vätskeersättning, hårspännen, handkräm och lite annat. Men sedan längtar i alla fall jag hem till logementet igen.

Nu får vi tid för lite reflektion. Jag funderar på hur det hade blivit om jag följt min tonårsdröm att göra lumpen. Nu blev det annat som kom emellan, och livet tog en annan väg. Men om något av den där tonåringen lever kvar i mig, så är hon nog väldigt nöjd med att jag är här nu, och på sätt och vis ändå förverkligar den där gamla drömmen.

Stående skytte med Ak 4C. Foto: Angelica Nylander

Pistolskyttar på skjutbanan.

Dag 8 – lördag 19 november

En ledig förmiddag är precis vad jag behöver för att hinna fixa lite jobb och hinna ifatt med lite studier från mitt civila liv. Det är svårt att vara helt borta från allting under två veckor. Men vid lunchtid är det skönt att återigen lägga det andra livet åt sidan och komma i de gröna kläderna igen.

Idag är det dags att lära oss att bygga förläggning. Att sätta upp ett militärtält efter konstens alla regler, och kamouflera det med nät. På grund av något missöde har vi bara ett tält, och det är lite för många kockar och lite för mycket hönsgräd. Men det blir bättre när vi ska ut på fältövningen och får fördela oss på två tält.

På kvällen har vi en första lektion i CBRN – kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot. Vi får prova våra skyddsmasker för första gången. Det är inte utan att man känner sig lite instängd först, men man vänjer sig.

Dag 9 – söndag 20 november

I dag ska vi få prova våra skyddsmasker i provkammare. Efter sedvanliga morgonrutiner marscherar vi upp till kasunen för att hämta ut våra vapen.

Det här med disciplin och exercis är något vi kämpar med under kursens gång. Vissa gånger går vi taktfast och snyggt, andra gånger är vi mer som en flock förskolebarn, eller en hönsgrd. Men den här dagen går det ovanligt bra, och vi får beröm av korpralen, som är riktigt stolt över oss.

Vi åker bandvagn ut i terrängen och får börja med att försöka få på oss skyddsmaskerna på kortast möjliga tid. Sedan övar vi att kompishjälpa varandra med masker och övar också med autoinjektor med motgift mot nervgas.

Sedan är det dags för provkammaren. Vi tar på oss masker, regnställ och handskar och ser till att det sluter tätt överallt. Sedan går vi gruppvis in i kammaren där gasen redan ligger tung.

Jag har gjort flera tätningsprov och allt ska sluta tätt. Ändå känner jag hur det sticker i halsen, och tårarna och näsan börjar rinna efter bara några minuter inne i kammaren. Jag går ut och in flera gånger men med samma resultat varje gång, och jag lämnar inte övningen med någon bra känsla. Min skyddsmask och jag är inte riktigt vänner än.

Efter lunch åker vi bandvagn igen, till ett övningsområde för strid, där vi får öva stridstecken medan vi rycker fram i terrängen, till ett värn där vi sedan får öva att skjuta ut mot ett fält, där fiendegubbar dyker upp på olika avstånd.

Jag tror att vi alla tänder till lite extra när det är övningar som ligger nära verkligheten.

Tillbaka i klassrummet på kvällen står folkrätt på schemat. Det är så intressant och lärorikt, och som världsläget är kan nästan varje nyhetssändning väcka frågor som berör det här ämnet.

Redo för provkammaren.

Ak-skyttar i skyttevärn. Foto: Angelica Nylander

Dag 10 – måndag 21 november

Efter morgonbestyr väntar ännu en dag på skjutbanan. I dag övar vi knästående skytte, både med och utan stöd. Vi får också lära oss hur man åtgärdar eldavsrott, genom att slumpvis blanda in några blinda patroner i magasinen. Ropen ekar snart över skjutbanan "Täck mig!"

Men vi är några stycken som börjar känna oss slitna i kroppen av skyttet, och av att bära vapnet om halsen under så många timmar. Rygg och armar tar stryk när man inte är van. Men det är bara att härda ut. Och nu vet man vilka muskler som behöver mer träning framöver.

I dag blir det också ISO-lunch tillsammans med pistolskyttarna vid deras skjutbana. Nu börjar man vänja sig vid maten, och den varma saften värmer riktigt gott under kyliga dagar.

Efter lunch får vi prova att göra alla de moment som ingår i skytteprovet: Att slänga sig på marken, skjuta tre skott från liggande, ta sig upp till knästående, tre skott till, byta magasin medan man tar sig upp till stående, för tre avslutande skott. Och ju bättre man träffar, desto längre tid får man på sig. Det är svårt, men kul!

Kvällslektionen i dag handlar om lagar och regler och olika disciplinåtgärder. Vi får några exempel på regelöverträdelser som vi själva får ta ställning till och diskutera lämpliga påföljder. Det är ett bra sätt att få ta sig an ämnet.

Dag 11 – tisdag 22 november

En sista dag på skjutbanan. Och nu fokuserar vi på skytteprovet och övar gång på gång för att få upp tempot och träffsäkerheten.

Efter ISO-lunchen fortsätter vi med skytteprovet och innan mörkret lägger sig över skjutbanan har vi klarat eldprovet allihop.

Efteråt blir det en stunds vapenvård, innan vi säger god natt till våra automatkarbiner för den här gången.

På kvällen står det verksamhetssäkerhet på schemat, men lektionen blir inte så lång. Vi får tid att packa och ordna med utrustningen i stället, inför fältdygnet som börjar i morgon, då vi ska övernatta i militärtält i skogen och få prova allt vi lärt oss i praktiken.

Jag har förresten fått ett combat-namn. Jag började märka min utrustning med Ami, och snart hade jag blivit Ami med stridskamraterna. Jag har aldrig kallats så förut, men i stridens hetta är det kort och koncist. Jag tror jag behåller det och låter det bli en del av min nya gröna identitet.

Övning i liggande skytte. Foto: Angelica Nylander

Dag 12 – onsdag 23 november

I dag är det dags för det stora eldprovet som vi alla sett fram emot, med både glädje och lite bävan. Efter alla morgonbestyr tar vi med oss våra tross- och stridspackningar och stuvar in dem i en lastbil som väntar utanför logementet. Uppe vid kasunen får vi våra vapen och lastar sedan in oss själva i ett par bandvagnar för transport ut till övningsområdet där vi ska slå nattläger.

Termometern visar på åtta minusgrader, och det kommer nog att krypa ner några grader till i natt. Men med kamin i tältet ska det nog inte gå någon nöd på oss.

Vi är uppdelade i samma grupper som på logementen, och på lägerplatserna invid en liten skogsväg börjar vi sätta upp tälten, ordnar skydd för trosspackningarna, gräver kissgrop och ordnar tvättfaciliteter. Någon latringrop behöver vi inte gräva, för det finns ett utedass lite längre bort längs vägen.

När det är lunchdags samlas vi först på skogsvägen där vår fänrik håller en engagerad genomgång av våra soldatkök och hur de fungerar, innan vi får prova att laga en första måltid.

Efter lunchen går vi bort till övningsfältet med skyttevärn och får för första gången prova att skjuta utanför skjutbanan, under mer verkliga förutsättningar. Det är väldigt kul!

När mörkret faller är det dags för ett ännu mer spännande moment när vi får prova på att skjuta med spårlyspatroner. Några instruktörer skjuter lysgranater som lyser upp himlen, så att fienden blir synliga på fältet. Vi har lärt oss att bedöma olika riskvinklar, men nu blir det tydligt hur kulorna studsar åt olika håll. Det är en häftig och lärorik upplevelse.

Där i kylan när mörkret lagt sig slår det mig, som flera gånger under kursen, vilka fantastiska instruktörer och befäl vi har. De är med oss här ute i skogen, utstår samma kyla som vi, men är stöttande och fulla av entusiasm när de introducerar och leder våra övningar.

Nu får vi fylla våra magasin med lösa patroner. Samtidigt får vi veta att beredskapsläget är förhöjt och att vi måste sätta ut bevakningsposter vid våra läger. Vi ordnar också en larmlina, så att vaktposten kan varsko oss andra som lägger oss i tältet och väntar. Vilar, men i full stridsmundering, med våra vapen beredda. När som helst kan fienden vara inpå oss.

Värmen gör gott, och höjer stridsvärdet hos oss allihop. Vi ligger tysta och lyssnar spánt ut mot skogen. Snart rycker det ordentligt i larmlinan, och vi hör enstaka skott på håll. Vi störtar ut ur tältet, sprider oss ut till våra olika stridsställningar, och skottlossningen brakar loss ordentligt. Det låter som om skogen är full av fiender.

Jag sitter hopsjunknen invid en sten, i skydd av några grenar, med blicken stint ut mot ett snöklätt fält. Hör skotten långsamt komma närmare. Väntan gör att kylan kryper in på kroppen. Men jag tänker att vi har ett enda dygn här i kylan. Hur många vinterdygn väntar för de stridande i Ukraina?

Men i stridens hetta glömmar jag bort kylan, glömmar att benen värker av den knepiga ställningen, och det är bara full närvaro i stunden som gäller.

Efteråt visar det sig att det är en av våra skytteinstruktörer som klätt sig i snökamouflage och rört sig i lovar runt våra läger. Skjutit mot oss och själv blivit beskjuten.

Beredskapsläget sänks igen, vi lämnar tillbaka återstående patroner och säkrar våra vapen. Vi behöver inte längre ha någon vaktpost i fienderiktning, utan vi kan dra oss tillbaka till våra tält och rulla ut sovsäckarna för natten.

Tältförläggning i skogen.

Pistolskyttar under fältövningen.

Övning i skyttevärnen på övningsfältet. Foto: Angelica Nylander

Dag 13 – torsdag 24 november

Strax före klockan två blir jag väckt av en kamrat för att göra min timme som eldpost. Jag sätter mig hopvikt på en obekväm liten låda med tvärsålar, och det är så trångt att jag inte kan sträcka ut benen. Men bortsett från det är det mysigt invid kaminen. Tryggt att höra kamraternas lugna andetag och hemtrevliga snarkningar runt omkring mig i tältet. En fin känsla att vakta min lilla flock från alla faror – både från elden härinne, och i vårt fingerade krigsscenario, från en hotande fiende, med mitt oladdade vapen jag har liggande intill mig.

När jag efter min timme väcker nästa kamrat att lösa av mig vid eldposten behöver jag gå på dass. Jag hasar mig ut ur tältet med mitt vapen, tar mig upp på den snöiga vägen som lyser upp i mörkret. Kylan är frisk efter stunden vid elden, och jag går där och ser natthimlen svagt börja lysas upp i öster.

Nu återstår bara några timmar av den här stora utmaningen. Jag hade ingen aning om hur det här skulle bli. Om kroppen skulle hålla hela vägen, om jag skulle få erkänna mig besegrad och ge upp halvvägs. Jag tänker på alla mina små misslyckanden och svagheter, och på att tårarna blivit fler än jag önskat.

Jag går här i min ensamhet, i en snöklädd skog, på väg tillbaka mot tälten där mina kamrater finns. Men nu dyker den där låtraden upp i huvudet igen: "I'm not the kind of girl who gives up just like that, oh no". En 55-årig journalist från Sörmland, utan tidigare erfarenhet av den gröna världen. Tänk att jag ändå klarat mig ända hit.

Det blir några timmars sömn, innan det är dags att vakna i tältet, klä oss och ordna med frukost. Sedan packar vi ihop, och innan det ljusnar har vi rivit vårt nattläger och samlat all utrustning på vägen, där det ska lastas på bandvagnen. Sedan lastar vi oss själva på en annan bandvagn och åker tillbaka till garnisonen igen.

Nu är det snart dags för oss att återlämna våra vapen. Men först ska de tas omhand ordentligt, så vi tar dem till vapenvårdslokalen och fördelar oss vid de olika borden. Pistolskyttarna, som har lite enklare vapenvård, får i gengäld ta hand om tält och övrig utrustning och göra i ordning den.

Vi Ak-skyttar pillar isär våra vapen i allt mindre beståndsdelar, och hittar många små detaljer att putsa på, tills de är skinande silverblanka och fria från alla krutrester.

För bara en vecka sedan hade jag tänkt att vapenvård låter erbarmligt tråkigt, men i stället är det oväntat vilsamt och tillfredsställande att stå där sida vid sida vid våra bord och putsa, putsa, putsa.

Mitt i vapenvården får vi ta en paus och ställa upp oss prydligt utanför. Vi har uppmanats att torka av kängorna och snygga till kragar och blixtlås lite extra. Nu väntar det högtidligaste på hela kursen. Och stundens allvar får oss att marschera mer taktfast än någonsin förut.

Ute på en snöklädd äng ställer vi upp oss, framför en flammande eld och en vajande flagga, där majoren väntar på oss. Det blir lite taffligt när vi ska rada upp oss, men snart står vi där i alla fall, och majoren läser upp soldaterinran för oss. Påminner oss om vad det är för steg vi tagit, och att vi nu räknas som kombattanter, med allt vad det innebär. Sedan tar han oss en och en i hand och välkomnar oss in i Försvarsmakten. Det är en fin och djupt berörande stund.

Efter avslutad vapenvård är det dags att säga farväl till våra vapen. "Hejdå gamla Bettan" säger en stridskamrat när vapnen ligger i sina lådor och ska låsas in igen.

Efter dusch och byte till civila kläder samlas vi för avslutningsmiddag i restaurangens festvåning. En stor kontrast mot morgonen då vi vaknade i tältvärmens ute i en snöklädd skog.

Vid mitt bord pratar vi under middagen om Hemvärnet och om allt som är på gång nu. Att vi går in i det mitt i en spännande tid. Jag tror vi känner det allihop efter de här veckorna. Att vi är stärkta i övertygelsen att vi vill fortsätta på inslagen väg.

Majoren läser soldaterinran och hälsar oss välkomna till Hemvärnet.

Dag 14 – fredag 25 november

Efter vår sista frukost i matsalen packar vi ihop våra tillhörigheter och bär ner dem till klassrummet, innan vi städar våra logement för sista gången. Sedan samlas vi i klassrummet för en sista backspegel, och vi får också lite information om vilka steg som följer nu efter kursen.

Till sist blir det återigen ett högtidligt moment när vi var och en får gå fram och ta våra befäl i hand och ta emot våra betyg och intyg på genomgången utbildning. Och vi får också möjlighet att applådera varandra och allas insatser. Det är en fin stund.

Nu skingras vi igen, alla vi 23 som inte kände varandra för två veckor sedan. Och som någon sa – den här gruppen skils åt när vi är på topp.

Nu ska vi alla göra våra olika befattningsutbildningar. För mig och de andra stabsassistenterna ser det ut att bli i februari som vi rycker in två veckor igen. Sedan är vi redo för introduktion i våra olika Hemvärnsbataljoner.

För min del blir det Sörmlandsgruppen. Men just nu, slutkörd och med ont i varenda Ak 4-muskel i hela kroppen, kan jag inte låta bli att undra vilken tillgång jag kommer att bli egentligen. Men jag tänker på alla mina fina stridskamrater, och att jag verkligen kan gratulera de kompanier som de får berika framöver.

På hemvägen är vi flera som bär uniform, för första gången ute i det civila och får erfara vilka reaktioner det möter. Det är idel leenden och nyfikenhet. Och när jag provianterar inför resan i en butik invid järnvägsstationen möter jag en glad man som utbrister: "En militär! Det är inte ofta man ser". Jag blir glad och lite stolt över det nya epitetet.

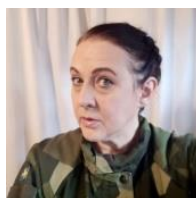
Ombord på tåget får jag tid att reflektera över vad jag varit med om. Jag kom hit med en mild förhoppning att klara mig igenom, långt ifrån säker på att jag skulle göra det. Nu åker jag hem med ett godkänt kursintyg i packningen.

Ändå känner jag mig inte riktigt nöjd. Jag hade önskat att krafterna hade räckt till mer, att jag orkat lyfta tyngre, gå lite fortare, att jag inte hade behövt be om hjälp så ofta. Och jag hade nog trott att mitt pannben skulle vara starkare.

Men jag tänker att jag nog ändå åker hem med ett bättre pannben än det jag hade när jag kom. Gång på gång har jag bitit ihop, tagit mig vidare, gått på krafter jag egentligen inte hade. Och det är väl just så man bygger pannben – genom att aldrig, aldrig ge upp, som våra befäl så många gånger påmint oss om.

Har jag berättat allt nu? Nej, inte riktigt. Och det tänker jag inte heller göra. För det finns ännu ett talesätt som vi lärt oss: Vad som händer på GU-F stannar på GU-F!

*

Anna Mi Skog

Foto: Angelica Nylander